

DECÀLEGS DE RECOMANACIONS PER TREBALLAR EN LA CONSTRUCCIÓ DE NARRATIVES DE CIUTADANIA GLOBAL ENFRONT DELS DISCURSOS D'ODI EN L'ÀMBIT EDUCATIU

“Jornades Coeducant en Xarxa” sobre
discursos d'odi i narratives alternatives de
violències masclistes i racisme
Madrid, 25 i 26 d'octubre de 2024

No ho neguis

InteRed
per una educació transformadora

CRÈDITS:

Edita: **InteRed**
por una educación transformadora

Títol: Decàlegs de recomanacions per treballar en la construcció de narratives de ciutadania global enfront dels discursos d'odi en l'àmbit educatiu.

Autoria: Agents educatius de Madrid, Castella i Lleó i Catalunya assistents a les jornades Coeducant en Xarxa els dies 25 i 26 d'octubre de 2024.

Coordinació: InteRed.

Il·lustració: Pura Quiteria.

Disseny i maquetació: InteRed.

Data: Octubre 2024.

Aquesta obra ha estat realitzada sota llicència Creative Commons.

Finança:

L'edició d'aquesta publicació s'ha dut a terme amb el suport financer de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), amb càrrec al projecte "Promoguda ciutadania global en la joventut enfront de discursos d'odi i negacionistes de violència de gènere i drets de les persones migrants". El contingut d'aquesta guia és responsabilitat exclusiva d'InteRed i no reflecteix necessàriament l'opinió d'AECID.

INTRODUCCIÓ:

Aquest document és fruit de les reflexions realitzades entre agents educatius, tant d'educació formal com no formal, dels territoris de Madrid, Castella i Lleó i Catalunya que van participar en les jornades Coeducant en Xarxa sobre discursos d'odi i narratives alternatives. Aquestes jornades, emmarcades en el projecte #NoHoNeguis – “Promoguda ciutadania global en la joventut enfront de discursos d'odi i negacionistes de violència de gènere i drets de les persones migrants”, finançat per l'AECID, van tenir lloc els dies 25 i 26 d'octubre de 2024.

Les jornades van començar amb una taula col·loqui titulada “D'aquelles deshumanitzacions, aquests discursos d'odi: qüestionant les relacions de poder en el sistema educatiu des de la interseccionalitat a través de la mirada de les persones joves”, en la qual Mamadou Yero Seidi, Melissa Uchuari i Firdaous Alaoui Chaoui, amb la dinamització de Lucía Mbomio, van compartir la seva visió i recomanacions a partir dels seus coneixements com a activistes antiracistes i la seva experiència com a alumnat racialitzat o d'origen migrant. L'endemà, el professorat va conèixer el desenvolupament i les conclusions del [Diagnòstic participatiu sobre percepcions i actituds de la joventut entorn dels discursos d'odi i negacionistes](#) realitzat a Barcelona amb la metodologia del photovoice i que va dur a terme el Grup de Recerca en Educació Intercultural (GREI) de la Universitat Rovira i Virgili amb l'acompanyament d'InteRed.

També va passar per tres píndoles experiencials per abordar diferents aspectes dels discursos d'odi des de l'aspecte vivencial i amb la intenció d'aprendre fent per poder utilitzar noves eines a l'aula. Les píndoles van tractar sobre narratives alternatives, artteràpia, teatre i emocions. Les jornades van finalitzar amb l'obra de teatre fòrum creada en el marc del projecte per la companyia La Candela Teatro y Comunidad, [El joc de la teva vida](#), que ha estat representada per a alumnat entre els 12 i els 30 anys, tant d'educació formal com no formal, en els tres territoris esmentats.

Fruit de les experiències, interaccions, converses i reflexions col·lectives de les persones participants van sorgir tres decàlegs recollits en aquest document que plantegen idees clau per treballar des del pensament crític en l'erradicació dels discursos d'odi i en la construcció de narratives de ciutadania global des de l'àmbit educatiu.

Esperem que aquest coneixement compartit et serveixi i formi part de la teva pràctica a l'aula.

DECÀLEG 1

1. Tenir presència plena per escoltar, veure, ser, estar i sostenir.
2. Prendre consciència dels nostres propis privilegis i revisar-nos constantment.
3. Crear espais segurs on generar vincle amb l'alumnat.
4. Fomentar el diàleg amb l'alumnat, però sense prendre'ns les coses com a personals.
5. Ser honestes amb nosaltres mateixes i amb les altres persones sobre el fet que no podem arribar a tot, però on sí que puc, ho faig i derivo si és necessari treballant en xarxa.
6. Ser conscients que no ho sabem tot per així poder créixer.
7. Generar espais de coneixement compartit i donar espai a altres veus per sortir del relat únic hegemònic.
8. Diferenciar l'aspecte acadèmic del respecte a la persona. Fins i tot des d'una bona intervenció acadèmica hi ha el risc de deshumanitzar i desvalorar una persona.
9. Acompanyar l'alumnat, no des de la culpa, sinó des de la responsabilitat.
10. Incorporar una mirada transversal al centre educatiu i a la comunitat educativa, ja que forma part dels llocs que habita l'alumnat, on es desenvolupa i estableix relacions.

DECÀLEG 2

1. Crear un vincle respectuós i humà a l'aula, empatitzant amb l'alumnat.
2. Crear un espai segur dins de l'aula, amb referents amb disponibilitat en un temps i lloc determinat. Seria desitjable elaborar un protocol per dur-lo a terme.
3. Establir programes de millora de la convivència; per exemple, mediació i pràctiques restauratives.
4. Incloure la diversitat en la vida quotidiana del centre, incloent-hi el temari, fent un pla de centre amb tots els departaments.
5. Aprofundir en el context de l'alumnat per conèixer-ne la realitat.
6. Fomentar la comunicació, implicació i inclusió de tots els recursos possibles i d'agents socials (família, orientació i professorat).
7. Treballar en xarxa.
8. Repensar i revisar-nos constantment, posant especial atenció en el llenguatge.
9. Adaptar-nos a l'alumnat: respostes diferents davant contextos diversos.
10. Prioritzar noves realitats i humanitzar.

DECÀLEG 3

1. Aprofitar assignatures de ciutadania global per incorporar metodologies i perspectives més inclusives, com ara antiracisme i feminismes. Són assignatures que es poden dotar de contingut, i aquí tenim una responsabilitat i oportunitat per apostar per un currículum integral i començar a desconstruir el currículum ocult.
2. Incorporar la mirada de justícia restaurativa dels conflictes, fomentar espais de mediació i tutories entre iguals.
3. Treballar amb el conjunt de la comunitat educativa i incorporar processos en aquesta línia dins dels plans i currículums de centre.
4. Treballar de manera més eficient amb els serveis socials. Fer incidència educativa per tenir una comunicació més fluida amb altres sectors amb els quals hem de treballar diàriament.
5. Incorporar altres lògiques d'anàlisi en els processos educatius a les aules. Sortir del que està establert i incomodar-nos. Noves narratives per combatre un sistema violent!
6. Apostar per la incidència educativa des de les polítiques de centre mitjançant el treball en xarxa.
7. Trencar amb els rols de poder i apostar per un funcionament d'aula més horitzontal entre alumnat i professorat.
8. Acompanyar més processos d'agència entre l'alumnat.
9. Visibilitzar la violència institucional que rebem en els centres educatius com a professores.
10. Incorporar i formar equips més diversos i apostar pel treball en xarxa!

No ho neguis

InteRed
per una educació transformadora

AMB EL SUPORT FINANCER D'AECID:

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

Projecte: #NoHoNeguis – “Promoguda la ciutadania global en la joventut enfront dels discursos d'odi i negacionistes de violència de gènere i drets de les persones migrants”.